

Інформація, що зберігається в архівах, є історичним надбанням людства, основою економічного і духовного прогресу суспільства. Збереження цього надбання є важливим завданням, що постало перед усіма країнами світу. З 1992 року ЮНЕСКО розпочало здійснення Програми «Пам'ять світу», яку Генеральна конференція організації 1993 року визнала важливою складовою частиною Загальної інформаційної програми. Міжнародний консультативний Комітет програми «Пам'ять Світу» на своєму 13-му засіданні, що відбулося 24–27 жовтня 2017 р. у штаб-квартирі ЮНЕСКО у Парижі, розглянув національну заявку Державної архівної служби України та рекомендував включити українську номінацію «Документальна спадщина, яка стосується Чорнобильської аварії» до Міжнародного реєстру програми ЮНЕСКО «Пам'ять Світу». Відповідний сертифікат був підписаний Генеральним директором ЮНЕСКО 30 жовтня 2017 р.

Чорнобильська катастрофа, яка стала жорстоким випробуванням не лише для України, залишила глибокий слід в історичних джерелах. Комплекс документів чорнобильської тематики, що зберігається в Центральному державному кінофотофоноархіві України імені Г. С. Пшеничного, висвітлює причини, перебіг та наслідки найбільшої техногенної катастрофи ХХ століття. Понад 1000 світлин, 200 кіно- та відеодокументів відображають різні аспекти: спорудження та роботу станції, події під час аварії та ліквідації її наслідків, зокрема будівництво укриття над 4-м енергоблоком, евакуацію населення, дезінфекцію забрудненої території, роботу медиків, дозиметристів, працівників патрульно-постової служби тощо. Окремо слід згадати про групу документів, присвячених темі самоселів і переселенців із уражених радіацією територій, а також вшануванню пам'яті ліквідаторів та жертв катастрофи.

Перлиною архівної колекції чорнобильської тематики є кінофільм «Чорнобиль. Хроніка важких тижнів» – остання робота режисера-кінодокументаліста, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Державної та Республіканської премій і Золотої медалі ім. О. Довженка Володимира Микитовича Шевченка. Цей кінодокумент віднесений до переліку унікальних документів Національного архівного фонду України.

Включення української номінації «Документальна спадщина, пов'язана з аварією на Чорнобильській АЕС» до Міжнародного реєстру програми ЮНЕСКО «Пам'ять світу» є не лише підтвердженням її значної історичної цінності, але й сприятиме проведенню робіт з оцифрування вказаного документального масиву з метою його максимального удоступнення та забезпечення надійного зберігання.